

Sluyterman van Loo 100 jaar

Stichting Sluyterman van Loo bestaat in oktober honderd jaar. De stichting met als uitvalbasis buitenplaats Akerendam in Beverwijk zet zich in voor ouderen. Naar wens van de ongehuwde zusters Sluyterman van Loo die als laatste eigenaren het huis bewoonden. In een serie verhalen zet Dagblad Kennemerland wekelijks de schijnwerpers op buitenplaats Akerendam en Stichting Sluyterman van Loo.

Leuke uitjes via Gouden Dagen

Rinus Schults tijdens het bezoekje aan de Orchideeën Hoeve in Luttelgeest. Inzetje: Toen nog prinses Máxima bekijkt in 2013 de wensenboom in Westerheem.

FOTO'S WESTERHEEM/KEES BLOKKER

Annemiek Jansen
a.jansen@hollandmedicombinatie.nl

Heemskerk * De vogeltjes zaten op zijn hoofd. En de vlindertuin was schitterend. Rinus Schults (91) is dankzij Stichting Gouden Dagen samen met twee medebewoners van woonzorgcentrum Westerheem naar Orchideeën Hoeve in Luttelgeest geweest. En al was het uitstapje al een paar jaar geleden, de Heemskerk is er nu nog vol van.

Het idee achter Gouden Dagen is heel simpel. De wens van een oudere wordt vervuld met behulp van sponsorwerving. Dat kan een bezoekje aan een winkel zijn tot een compleet verzorgde dag bij KLM op Schiphol. De wensen worden in speciale bomen gehangen die vaak in woonzorgcentra staan.

Fondsen

De vermogensfondsen Sluyterman van Loo en RCOAK (Roomsche Katholiek Oude Armen Kantoor) staan aan de wieg van deze formule. Zij vonden dat er te weinig aan het welzijn van ouderen werd gedaan en namen in 2009 het initiatief tot de oprichting van Gouden Dagen. De fondsen droegen jarenlang bij aan de financiering van de wensen, maar sinds dit jaar moet de organisatie zijn eigen broek ophouden.

En daar komt directeur Jan Romme in beeld. Als directeur van het Nationaal Ouderenfonds sprak hij aan het begin al met de directeurs van de beide fondsen over het

ouderenwelzijn. Hem werd vorig jaar gevraagd of het ouderenfonds de Gouden Dagen wilde adopteren. Dat wilde hij wel, maar het viel samen met zijn afscheid na zestien jaar van het ouderenfonds. Romme zag een grote uitdaging om de Gouden Dagen als zelfstandig instituut succesvol te laten zijn en werd directeur van de stichting. „Ik heb een groot netwerk.”

Uitdaging

De grootste uitdaging is om de groep ouderen te vinden die nog thuis wonen. „Die hebben we niet in beeld”, legt Romme uit. „Daarnaast zijn er 2700 zorginstellingen in Nederland die de wijk in willen. Ze hebben prachtige faciliteiten en vele vrijwilligers. Wij zorgen voor de verbinding. Wij werven fondsen op lokaal niveau, zodat er financiële middelen zijn om Gouden Dagen te organiseren.”

Per 1 januari is hij daarmee begonnen. Het eerste half jaar is gebruikt om de organisatie op poten te zetten. Gouden Dagen zit vooral in Noord-Holland, Limburg en Groningen. „We hadden dertien locaties. Zonder mond-tot-mond reclame zaten we al op 32. We hebben daarna zorginstellingen benaderd en we hebben het nu heel druk met alle telefoontjes en mailtjes. Zo enthousiast wordt er gereageerd.” Die ondersteuning voor de lokale Gouden Dagen is fijn. Nu komt het binnen de huizen op de coördinator aan die de wensen in vervulling laat gaan. Een uitje regelen is vaak het probleem niet, maar sponsors vinden is een ander verhaal. Dat moet je kunnen. In Heemskerk is

coördinator Jolanda van Dam heel vasthoudend. Dat heeft al hele leuke uitjes opgeleverd. Zo was de wens van Rinus Schults om het Panorama Mesdag in Den Haag nog eens te zien. Die wens kwam begin dit jaar uit. In twee busjes konden acht bewoners mee. „Het was schitterend”, meldt de Heemskerk. Hij kocht een dvd van het schilderij. Veel bewoners wilden de beelden ook zien. Dat kon niet in zijn appartement. Dat werd de recreatiezaal, die zat bomvol, meldt Rinus Schults trots. Hij woonde 75 jaar in Amsterdam voordat hij in Heemskerk kwam wonen. „Amsterdam is ook leuk voor een uitje”, vindt hij.

Stoomtrein

Er zijn meer leuke uitstapjes geweest. Met de stoomtrein naar het Spoorwegmuseum, met de hele ploeg naar Johanna's Hof, een dagje Bazaar, met de paardentram naar gasterij De Kruisberg en naar de kerstmarkt bij De Boet in Hoogwoud. Jan Romme weet er ook nog een: 1500 ouderen naar Sail. Gouden Dagen is een prachtige naam, vindt hij: „Positief, niet stigmatiserend, vrolijk en je weet meteen dat het over ouderen gaat.” Inmiddels is er ook Gouden Koffie. „We bieden bij een zorginstelling een kopje koffie aan ouderen uit de wijk”, legt Romme uit. „Twee of drie keer in de week. Soms met een taartje, of met een praatje. Dan komen daar nog Gouden Cultuur en Gouden Natuur bij. Ik denk wel dat de Gouden Dagen als een olievlék over Nederland zullen uitbreiden.”

'Zal ik de radio aanzetten?'

Heemskerk * Bij het wassen vraagt de verzorgende aan haar cliënt of ze de radio aan mag zetten. „Wilt u klassieke muziek horen?” En vervolgens volgt er een gesprekje over de muziek. In plaats van dat de cliënt wordt gewassen, en de verzorgende met haar collega over het afgelopen weekeinde praat. „Het gaat om de mindset bij het zorgen. Denk ook aan de welzijn van de cliënt”, legt voedingsassistent Sita Postma het pilotproject 'We(l) zijn graag samen' uit. Het project heeft in 2015 en 2016 twaalf maanden maanden gedraaid op drie afdelingen van verpleeghuis Meerstate van Viva Zorggroep in Heemskerk. Het ging in totaal om 85 bewoners, voornamelijk ouderen, met somatische aandoeningen, niet-aangeboren hersenletsel of een chronische psychiatrische achtergrond. Wat inhoudt dat ze niet voor zichzelf kunnen zorgen en structuur, zorg en veiligheid nodig hebben.

Achtergrond

Het Meerstate-project past precies binnen het streven van Fonds Sluyterman van Loo om aandacht te besteden aan het welzijn van ouderen. In april van dit jaar is de eindrapportage verschenen. Er wordt nu gekeken welke doelstellingen nog beter kunnen. Projectleider Tea Boudesteijn noemt een

voorbeeld: „We willen meer weten van de achtergrond van de cliënt voordat hij of zij bij ons binnenkomt. Wat is zijn maatschappelijke achtergrond? Met wie had hij contact en kunnen we dat ook vasthouden terwijl hij bij ons woont?”

Het is de bedoeling dat het project over alle huizen van Viva Zorggroep wordt uitgerold. En bij Meerstate wordt het langzamerhand een onderdeel van het dagelijks leven. Er zijn welzijncoaches die het personeel ondersteunen. Tea: „We zeggen: Probeer datgene te veranderen dat binnen je eigen invloedssfeer ligt.” De uitkomsten helpen. In het begin was het personeel huiverig dat het extra werk betekende. Dat blijkt in de praktijk wel mee te vallen, omdat de cliënten veel meer tevreden zijn, er is meer aandacht en het is huiselijker geworden. Het aantal incidentenformulieren is bijvoorbeeld ook teruggelopen.

Bij het project werden niet alleen personeel en cliënten betrokken, maar ook vrijwilligers, mantelzorgers en familie. Het personeel kreeg enkele cursussen. Ze moesten in groepjes aan de slag. Het groepje van Sita inventariseerde welke hobby's en sporten de cliënten zouden willen doen. De volgende groep ging ermee aan de slag. Veel wandelaars? Dan werd er een

wandelgroepje opgezet. „Er werden ook levensboeken gemaakt waarin de cliënten konden terugkijken op hun leven, met foto's en plaatjes.”

Inspiratiemarkt

Na enkele maanden was er een inspiratiemarkt waarop de groepen van elkaar ideeën konden opdoen, zoals het organiseren van een barbecue, een high tea of een middagje zwemmen. Er zijn ook huiskamergesprekken met cliënten en verpleegkundigen waarin gesproken wordt wat er goed gaat en en wat niet. „Wat opvalt, is dat het soms in hele kleine dingen zit. Gelegenheid geven tot bidden voor het eten of een bloemetje op tafel”, legt Tea uit. Ook individuele wensen werden ingevuld. Zo was er een mevrouw die graag naar haar broer wilde in Nieuw-Zeeland. Sita: „Wat skypen is, weet deze mevrouw niet. Dat hebben we voor haar tot stand gebracht. Zo zag ze haar broer na 20 à 30 jaar weer. Dat was heel emotioneel.”

Een mooi voorbeeld, wat zeker aansluit bij de wens van het fonds is dat een aantal cliënten dagelijks naar 'de werkplaats' gaat. Met hun broodtrommelte gaan ze naar 'hun werk', waar ze enveloppen vouwen of kralen sorteren. Eenvoudig, nuttig werk dat hen een zinvolle invulling van de dag geeft.

De Tijdmachine brengt je terug naar de jaren 60

Amstelveen * In de keuken staat een koffiemolen. Op de tafel ligt een kleedje, met porseleinen kopjes en schotels erop. Elvis zingt. Een portret van Wim Sonneveld hangt aan de muur. De jaren zestig herleven door De Tijdmachine, een project van Tim Trooster en Anne Elschoot. Stichting De Tijdmachine die ook gesteund wordt door het Fonds Sluyterman van Loo in zowel geld als kennis, komt binnenkort naar deze regio. In woonzorgcentrum De Boogaert in Castricum wordt zaterdagmiddag 8 oktober De Tijdmachine feestelijk geopend. Daarvoor is ook de buurt uitgenodigd. Ze kunnen meezingen en swingen op hits uit de jaren zestig.

Herinneringen

De Tijdmachine bestaat uit spulletjes uit de jaren zestig die bij elkaar zijn gezet, zodat je een woonkamer, een dansing, een bioscoop en een keuken krijgt. Het moet herinneringen oproepen bij ouderen. Waarom de jaren zestig? „De mensen waren toen tussen de 25 en 50 jaar, hadden hun eigen leven en maakten hun eigen keuzes”, legt Anne uit. Zij en Tim gaan samen met een groepje vrijwilligers met de ouderen in gesprek. De spullen uit de jaren zestig roepen herinneringen op. Daar gaan de gesprekken over en vervolgens over wat de ouderen nu zouden willen. Het project begon een paar jaar geleden toen duizend ouderen zijn geïnterviewd. Er waren signalen dat ouderen niet echt het leven leiden dat ze willen. Tim noemt een voorbeeld: „Er wordt vaak twee of drie keer in de week bingo georganiseerd voor ouderen. Uit die interviews bleek dat er slechts een paar was die dat ook wilde. Ouderen hebben ook ieder hun eigen leven gehad. Ze willen vaak nog dingen doen die ze vroeger deden, maar staan ook open voor nieuwe dingen. Er kwam bijvoorbeeld naar boven dat iemand in zijn leven 30.000 kilometer

De jaren zestig herleven.

had gefietst. Hij wilde af en toe nog wel eens fietsen.”

„Er komen in dit decor een heleboel nieuwe dingen naar boven. Er zijn ook allemaal haakjes, zoals de kinderwagen, de televisie. We vragen eerst hoe hun leven eruit zag, wat deze ze toen en dan maken we een koppeling naar nu. Als ze vertellen, voelen ze zich ook jonger. Je ziet ze letterlijk jonger worden tijdens die gesprekken. Wat ze willen? Waterskiën, motorrijden, in een Porsche rijden of naar een concert in Paradiso, maar ook lekker zingen.”

Beatles

De vorige generatie was bezig met de wederopbouw, deze generatie ouderen houdt van de Beatles. „Ze hebben meer mogelijkheden gehad, vrijheid ook.” De Tijdmachine blijft een kleine week. Na alle gesprekken schrijven Tim en Anne een rapport en gaan vervolgens kijken welke wensen er te realiseren valt. Daar worden familie en het woonzorgcentrum bij betrokken. De Tijdmachine is populair. En wat helemaal goed loopt, is Gouwe Ouwe, waarbij een avond of middag het café uit de jaren zestig wordt nagebootst, met hapjes en drankjes. Er is zelfs een wachtlijst van 75 huizen.

Tim Trooster en Anne Elschoot zetten muziek op uit de jaren zestig. FOTO'S ANNEMIEK JANSEN